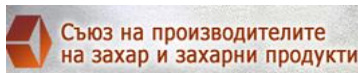

СЪЮЗ НА
ПРЕРАБОТВАТЕЛИТЕ НА
ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

ХРАНИ НАПИТКИ БЪЛГАРИЯ
FOOD DRINK BULGARIA

СЪЮЗ НА ПТИЦЕВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯ
НА СВИНЕВЪДИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

До
Министъра на правосъдието на Република България

**Становище по Проект на Закон за прозрачност и почтеност в управлението –
качен за публично обсъждане на 29.01.2026г.**

Уважаеми господин Министър,

Във връзка с предоставената ни възможност, като заинтересовани лица, представяме на вашето внимание становището на национално представените сдружения, членове на Националния съвет по храните, към министъра на Земеделието и храните, по качения за публично обсъждане проект за Закон за прозрачност и почтеност на управлението.

Като Национално представени сдружения в хранително-вкусовата промишленост, чиято основна легитимна дейност е да защитават интересите на своите членове, включително да ги представляват в процеса на осъществяване представителство на интересите им пред всички държавни институции, ние приветстваме идеята да се разпише регулация, която както да изсветли дейността по осъществяване на представителство, като същевременно гарантира равни права и задължения на всички физически и юридически лица, участници в процеса, така и да гарантира по-голяма чуваемост от страна на институциите и гаранции, че в рамките на нормотворческия процес институциите ще изслушват и отчитат гласът на гражданското общество и индустрията. Такива са формулираните цели на законопроекта, но за съжаление представеният проект по-скоро въвежда модел на неравноправност на различните субекти – физически и юридически лица и не само не гарантира по-ясната и публична чуваемост, а създава огромна административна тежест за юридическите лица, която в някои случаи създава реален риск от възпрепятстване на участието им в процеса и от невъзможност да изразят и защитят свой легитимен интерес. Законопроектът, поради редица неясни текстове, създава условия за произволно тълкуване

и невъзможност за прилагане. По-долу ще изложим основните проблеми, които за нас следва да бъдат адресирани, преди да се пристъпи към разглеждане на текста:

1. Регистър за прозрачност – глава трета на законопроекта

а/ Разписаният в законопроекта режим на регистърно производство предвижда всички представители на интереси да преминават през административна процедура по вписване, с много малко изключения, изрично изброени в алинея 3 на член 13. Това е логично и оправдано за физически и юридически лица, които биха извършвали представителство на интереси, но не е ясно в чия полза. При национално представителните браншови организации, членове на Националния съвет по храните, подобна административна процедура би била само допълнителна административна тежест, тъй като нашата дейност е стриктно регламентирана в Закона за храните и е ясно в чий интерес осъществяваме представителност. Нещо повече, съгласно член 120 и 121 на Закона за храните, се изисква на всеки две или пет години /в зависимост от това дали организацията е член на международна организация или не/, да доказваме обема на представителството си по много конкретни критерии описани в член 120, ал.1. Те включват доказване, че организацията „представлява не по-малко от 25 на сто от обема или стойността на продукцията, на дистрибуцията или на преработката на съответния продукт или продукти в секторите по КИД“, които са изрично изброени, като условие да бъдем вписани в публичния регистър към Министъра на земеделието и храните. ***Ето защо, молим да бъдем включени в обхвата на ал.3 на член 13, като част от лицата, които не подлежат на вписване в регистъра, като предлагаме добавянето на следния текст:***

„ т.12 на ал.3, член 13

Браншовите организации, вписани в публичния регистър на Министерството на земеделието и храните, който се публикува на интернет страницата на министерството, на основание член 120, алинея 4 на Закона за храните.“

б/ Глава трета изисква представителите на интереси да декларират „сфера на дейност/област на интереси“ - не става ясно какво конкретно се влага в това. В повечето случаи, дейността на юридическите лица е засегната в различни сфери на дейност и съответно има нужда от защита и представителство в много „сфери на дейност“. Например върху дейността на нашите членове влияят не само актовете в сферата на хранително-вкусовата промишленост, но и редица други нормативни документи от областта на здравеопазването, екологията и опазването на околната среда, енергетиката и много други. Не става ясно как това ще бъде отразено и съответно как организации като браншовите организации, билатералните камари и другите сдружения с нестопанска цел ще могат да участват и защитават интересите на своите членове в различни области. Практически е невъзможно предварително да се предвидят всички области, в които ще е необходимо представителство. ***Следва да се остави отворена възможност и да е ясно, че се декларират само „ОСНОВНИ“ сфери на дейност и интерес, но че това не преняства правото на организациите да взимат отношение и изразяват становище по всички сфери, които засягат интересите на лицата, чиито интереси представляват.***

в/ Предвид динамиката и значителния обем на актове, по които браншовите организации и другите юридически лица се налага да осъществяват представителство на интереси, считаме за прекомерна административна тежест изискването предвидено в чл.14, алинея 3 за „всеки отделен проект, по който осъществява комуникация“ да се декларира значителен обем информация. Исканата информация вече е веднъж публикувана от самите лица по чл.5

съгласно процедурите на глава Втора „Принципи на взаимодействие“, което гарантира достатъчна прозрачност и обективност на информацията и прави изискванията и представителите да декларират същите факти ненужна, необоснована и прекомерна тежест, ангажираща значим човешки ресурс.

г/ В чл.17, алинея 2 е формулирано изискване юридическите лица, вписани в регистъра да посочват „в годишните си доклади за дейността сумата, изразходвана за представителство на интереси и нейните източници“. На първо място не става ясно какви са тези „годишни доклади“, тъй като никъде другаде в закона няма формулирано изискване за такива. Ако се визират Годишните финансови отчети на дружествата, то в тях няма секция, която да касае подобна отчетност. От друга страна, Годишните финансови отчети са публични и в тях информацията за размера на средствата, генерирани от дружествата е ясно обективизирана.

Няма яснота, какво се влага в това „сума, изразходвана за представителство на интереси“. В конкретния случай, при браншовите организации, които се финансират преди всичко от членски внос, основната част от средствата се изразходва за поддържане на офис, административна дейност и експерти, чрез които се осъществява дейността по представителство. Какво налага необходимостта да се декларират подобни неща повторно извън ГФО? Ако нормата цели изсветляване на евентуални финансови потоци, насочени към нелегитимно мотивиране на лицата по член 5 на законопроекта, то следва да се има предвид, че подобна дейност би представлявала престъпление по българското законодателство и няма как да бъде декларирано. Не става ясно и защо подобна разпоредба важи само за юридическите лица и ги поставя в неравноправно положение спрямо физически лица, които нямат подобно задължение.

2. Осигуряване равнопоставеност на всички физически и юридически лица в процеса.

Основна цел на законопроекта е осигуряване на равнопоставеност на различните субекти, осъществяващи представителство на интереси. В тази връзка за нас е неясен мотивът за изключване от обхвата на закона на лица действащи в лично качество и в личен интерес (чл.3, ал.2, т.3). Текстът създава предпоставки за фаворитизиране на печално известната в обществото практика на директен натиск на „силните на деня“ лица, които ще имат право на директен контакт и лобиране за собствените си интереси, за разлика от всички юридически лица и сдружения, представляващи широк кръг легитимни обществени интереси.

Тази неравнопоставеност бе отбелязана и по-горе, при коментара относно изискванията на член 17, алинея 2, които са само за юридическите лица.

3. Може би най-притеснителното за всички сдружения, които имат многобройна членска маса е поставеното необяснимо и противоконституционно изискване в член 10, алинея 3 - всяко становище представяно в процеса на представителност на интереси да бъде „прието от членовете“ на организацията.

Как се осъществява дейността на юридическите лица и как се формира тяхното мнение и осъществява представителна власт е ясно установено в законите и уставите им. Никъде в законодателството няма изискване становище по консултативни документи да трябва да се приема от членовете на юридическите лица. Юридическите лица с нестопанска цел съществуват преди всичко за улесняване на защитата на интересите на своите членове,

като гарантират експертността и професионалната им защита. Въвеждане на подобно изискване, за всяко становище да е необходимо съгласие на всички членове /повечето организации имат стотици членове/ би представлявало противоконституционна бариера пред осъществяване на стопанската дейност и представителността на бизнеса и гражданите. През последните години се наложи като обичайна практика нормативни правила и разпоредби да влизат като директни нормативни предложения от народни представители и да се разглеждат, дори приемат, в рамките на седмица, дори на ден. В подобни случаи, изискване да се съгласува становище с членовете на организацията, би довело до обективна невъзможност организациите да изразяват становища и да участват активно в защита на легитимните си интереси. Членовете на всяка организация избират свои легитимни представители, на чиято преценка и експертност се доверяват и не виждаме никакъв ясен мотив, защо при консултативна дейност се въвеждат подобни изисквания. Вярваме, че нашата дейност, както и дейността на останалите сдружения с нестопанска цел, билатерални камари и други юридически лица, активно допринася за по-доброто качество и експертността на нормативната дейност в страната и се надяваме, че законодателят няма да създаде изкуствени бариери за бъдещата ни дейност. ***Предвид гореизложеното, настояваме алинея 3 на член 10 да отпадне.***

Уважаеми господин министър, като представители на една от най-значимите индустрии, елемент от националната сигурност, настояваме нашите аргументи да бъдат взети предвид и законът да бъде редактиран по начин, който не пречат дейността ни.

Вярваме, че държавата оценява необходимостта и ползата от експертния и конструктивен диалог с бизнеса и неговите представители и няма да допусне да бъдат създадени затруднения за осъществяването му.

С уважение,

Асоциация на месопреработвателите в България
Асоциация на производителите на безалкохолни напитки в България
Асоциация на производителите на рибни продукти БГ ФИШ
Национален браншови съюз на хлебарите и сладкарите
Национална лозаро-винарска камара
Сдружение на производителите на растителни масла и преработватели на маслодайни култури в България
Сдружение „Храни и напитки България“
Съюз на пивоварите в България
Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци
Съюз на производителите на захар и захарни продукти
Спиритс България – Асоциация на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки в България
Съюз на птицевъдите в България
Асоциация на индустриалното свиневодство в България
Асоциация на свиневъдите в България
Съюз на българските мелничари